

LBRIS

We know
books



EDITURA CASA
2024



- 7** Anna Szabó T.: Marea învârteală, il. Maria Tender
- 11** Ion Andrei Puican: Aș vrea să te cunosc, il. Rebecka Póth
- 15** Oana Gheorghită: Ține-mă de mână, il. Nikola Aronová
- 19** Letti Kátai: Táncos, il. Iulia Tudosie
- 23** Barbora Babča Kardošová: Dobromila, il. Eszter Godina
- 27** Zuza Ferenczová: Clubul, il. Elena Șteică
- 31** Marek Hudec: Cercelul, il. Adela Holdon
- 35** Claudia Elena Peter: Hora proiectelor europene, il. Paulína Pokryvková
- 39** Jana Bodnárová: M-am născut albă ca neaua, il. Zsófi Almás
- 43** Veronika Gertheis: Camera de liniște, il. Emese Medvés
- 47** Zsolt Győrei: Recitarea, il. Simona Streberová

- 51** Silvia Demovičová: Un om de treabă, il. Rucsandra Enache
- 55** János Lackfi: I Will Always Love You, il. Veronika Pažická
- 59** Oana Paler: Sara e Kali, il. Ol'ga Trojaková
- 63** Liviu Chifane: Hora udă, il. Fruzsi Khor
- 67** Călin Torsan: Calificare cu cântec, il. Zsófi Szabó
- 71** Paulína Feriancová: Departe și totuși aproape, il. Diana Popescu
- 75** Juraj Rayman: Despre Venco Vavrinec, il. Zsuzsanna Iván
- 79** Ágnes Mészöly: În mijloc o fetiță, il. Zuzana Bartová
- 83** Cristina Centea: Tocilarul clasei, il. Sári Kenyeres
- 87** Cornel George Popa: Liniștea, il. Lenka Šturmankinová
- 91** Nóra Majoros: Câmp de vară, il. Žaneta Aradská
- 95** Réka Zsuzsanna Simon: Sosirea Aminei, il. Alexandra Ciocan
- 99** Anna Somfai: Cum e să-ți fie frică, il. Zuzana Šebelová
- 103** Dorothea Ko.: Perfect Blue, il. Réka Korcsog
- 107** Bálint Halász: Îngerul Marczi, il. Oana Hajos
- 111** Andrea Gregušová: Saly, este o salamandră, il. Lotte Budai
- 115** Juraj Šebesta: Klop și Klap, Constituția măgarilor, il. Juli Jásdi
- 119** Hana Naglik: Castorii și giganții, Întreceri de lăudat, il. Ioana Sabău
- 123** Bogdan Cristian Tudose: Ceai sau cafea, il. Ira Shlyakhta

Marea învârteală

– Bunico, e bai mare! Dădu fuga în grădină Lili.

Bunica tocmai demonta căsuța pentru păsări din copac, primăvara nu va mai fi nevoie de ea.

– Care-i baiu', Lilike dragă? De ce ești atât de tristă?

– Hanna nu vrea să danseze cu mine. M-a dat afară din camera noastră, strigând că vrea să rămână singură, nici să nu-i vorbesc.

– Lasă, nu fi tristă. Bunica pune jos căsuța pentru păsări și continuă, mângâind-o pe Lili pe creștet: Hanna are paispe ani, are impresia că a fost expulzată din lume și e foarte furioasă. Nu înțelege ce i se întâmplă, ce-i cu ea. De parcă o mare furtună s-ar fi declanșat în sufletul ei, n-are de ce să se agațe.

– De ce nu mă ia de mână? Altădată săltam împreună în fiecare dimineață!

– Acum, ea n-ar putea nici să danseze fără furie. Chiar că e mai bine să fie lăsată în pace.

– Cum aș putea s-o consolez?

– Nu știu... Bunica se uită în jur descumpănită, dar deodată se înviorează brusc. Ia te uită! Prima albinuță! A și adus deja polen!

Într-adevăr: pe creanga înmugurită a mărilor se așezase o albină. Cocoloașe galbene de polen îi străluceau pe picioare. Lili se aplecă spre ea, începând să-i vorbească:

– Nu fi tristă, micuțo, sunt aici, am eu grijă de tine.

– Nu-i singură, a zâmbit bunica. Acuși ajunge acasă, în stup, acolo o așteaptă o mulțime de surate. Ea e primul mesager. Știai că urmează să danseze pentru celelalte?

– Să danseze? Cu cine?

– Singură, dar toată lumea o să se uite la ea. Se învârte, se rotește, prezentându-și tuturor creația și folosindu-se de dansul ei pentru a desena o hartă. Astfel celelalte albine află că pot porni în căutare de nectar. Uite, așa e dansul albinuțelor! și bunica execută valsul albinelor. Lili râde, iar albina își ia zborul, speriată.

Chermeza asta neașteptată o ademeni și pe pisicuța Miska din boscheți, iar când bunica se opri în sfârșit din dans, pisica începu să toarcă și să se gudure la picioarele ei, revendicându-și micul dejun.

– Și ea dansează! a strigat Lili. Și pe deasupra mai și cântă!

– Să execut și dansul pișicesc? se oferi bunica, punându-se de-ndată în mișcare, însă reuși să imite doar guduratul, cu torsul nu i-a mers nicicum, iar asta le făcu pe amândouă să izbucnească în hohote de râs, alungând un grup de pițigoii, care urmărise din grădina vecină demontarea căsuței pentru păsări, și-și luă zborul, ofensat.

– Eu știu și dansul cuibului! a strigat Lili. Când pițigoii își termină de construit lăcașul, uite-așa se cuibărește în el! zise Lili, sărind direct în poala bunicii și cuibărindu-se de-a binelea acolo. La care pisica Miska făcu o mutră atât de geloasă, încât cele două au râs și mai tare. Se răsturnară pe spate și se rostogoliră de colo-colo în iarbă. Miska își întoarse capul și porni spre casă cu coada ridicată. Asta le-a făcut să chicotească și să chițcăie și să chirăie și să râdă în hohote, gâdilante pe dinăuntru de o bună dispoziție primăvărată. Aveau deja dureri de șale când reușiră să se oprească. Abia atunci simțiră cât de rece era pământul, chiar dacă purtau paltoane, fură cuprinse de fiori reci. Se ridicară repede, curățindu-și hainele.

– Mi-e frig, hai să intrăm, a rugat-o Lili. Începe să bată vântul!

De cum au pornit pe urmele Miskăi, deasupra lor crengile începură să se frământă și să pârâie, iar bambușii din jurul micului lac de grădină să freamăte foșnind. Bunica se opri, zâmbi și începu să se legene șuşuind, rotindu-se în cerc, tot roată, roată, roată.

– Înțeleg, dansul bambușilor, îi zâmbi larg Lili. Dar pe asta trebuie să-l danseze mulți, dacă o faci de unul singur nu e de efect. Un bambus nu-i o pădure.

– Dansul bambușilor... bambuși mlădioși, făcând Tai-chi, cugeta bunica și mișcărilor ei deveneau fluide și tot mai lente. A rămas tăcută și serioasă. Își flutura ritualic brațele, începând să-și unduie și să-și îndoiaie trupul, după cum învățase la orele de Tai-chi.

– Ce frumos, oftă Lili. Nu se mira, pentru că o mai văzuse pe bunica făcând mișcare în parc împreună cu ceilalți, însă niciodată nu se gândise că toți oamenii aceia în vârstă arătau ca un pâlț de bambuși legănați de vânt. Nici măcar n-a încercat s-o imite: știa că mai are multe de învățat. Cu o mișcare grațioasă, bunica încheie exercițiul și spuse:

– Dacă Hanna ar dansa din nou, n-ar mai fi tristă. Dacă ar intra din nou în rezonanță cu lumea.

– Eu cunosc dansul asta, declară Lili.

– Ea nu, pentru că l-a uitat, spuse cu voce joasă bunica când ajunseră aproape de casă.

În cerdacul ferit de vânt se așeză pe scaunul din împletitură de trestie, locul ei unde avea obiceiul să spună povești. Lili se puse la picioarele ei, pe un scaunel. Apoi bunica spuse:

– Așa e, totul dansează, trebuie doar să observi. Toate cântă, trebuie doar să te acordezi. La zumzetul albinelor, la uguitul guguștiucilor, la răsucirile sincrone ale ciorilor în curentul cald de aer. La cercurile concentrice de pe suprafața apei, la balansul umbrelor de sub copaci. Bate vântul, se liniștește, apoi înie iar, dansând și făcând vârtejuri pe sol, plouă cu găleata, apa se evaporă, sămânța se transformă în copac, copacul în sămânță, unele au timpul lent, unele ritmul iute, dar cu toții suntem împreună sub cer, în nopțile de vară ascultăm împreună țârâitul stelelor, și iarna, foșnetul discret al fulgilor de nea, în timp ce roiesc în aer și aterizează pe pământ. Și se rotește și cerul, planetele dansează în jurul soarelui, ne învârtim, dansăm împreună, horă cosmică, vals al luminii. Niciodată, nimeni nu-i singur, fiecare om, fiecare ființă de pe pământ, toți se învârt laolaltă în globul de sticlă fragil al atmosferei. Această mare învârteală este cea mai frumoasă horă din lume.

– Hai să dansăm! șopti Lili, dar nu se mișcă, doar o strânse pe bunica de mână.

Traducere din limba maghiară de Ildikó Gábos-Foarță



LIBRIS

We know
books



REBEKA PÓTH

Aș vrea să te cunosc

Mă uit în ochii tăi și am impresia că nu te-am știut niciodată.

– Iar eu te cunosc mai bine decât te cunoști tu însăși, Ana.

Încerc să-mi amintesc... când ne-am văzut prima oară? Era noapte? Sau era un început de an? Nu. Era cald, foarte cald. Sigur era într-o vară.

– Și îți era frică să le spui numele tău.

Ana. Banana.

– Trebuie să recunoști că e *funny*.

Acum da. Acum pot să râd și eu. Am plâns mult pentru fructul ăsta. Culmea știi care e? Că îmi plac bananele, dintotdeauna.

– Te rupea în două, ca pe o Banana Split. Oare ce e mai rău - să fii comparată cu un fruct exotic sau să ți se spună că ești prea multă? Ana Barosana. Damigeana.

Încetează! Nu vreau să vorbesc despre perioada aia. Mă trec fiori. Și acum simt răceala vasului de toaletă pe fruntea mea. Mă chinuiam să scot tot. Să nu mai rămână în mine nici o bucățică de mâncare. Nimic. Să dispar. Să ajung atât de slabă încât să nu mă mai văd. Să nu mă poată vedea nimeni.

– Încă te urăști?

Uneori. Uneori îmi aduc aminte.

– Mai degrabă cred că uiți de tine. Doar așa ajungem să ne urâm, când uităm cine suntem.

Ador să dansez. Dar nu mi-a plăcut niciodată efectiv să dansez - am impresia că toți mă privesc, atenți să îmi surprindă până și cea mai mică greșală. Cel mai mic pas care nu e pe ritm. Și parcă aud uralele de încântare când mă voi împiedica. Fie că e într-un dans sau în orice fac uneori, în viața mea cu toate ale ei. Ar trebui să ne vină natural acest dans, nu-i așa? Ar trebui să ne fie tatuat în ADN, nu? Câte o spiră de cromozomi pentru fiecare stil de dans.

– Fiecare are ritmul său. Știi asta. Chiar tu spui uneori: ne împiedicăm, cădem, ne pierdem ritmul și ne revenim. Uneori mai ușor, alteori mai greu. Toți ne împiedicăm, fie că râdem de alții sau nu, fie că știm această echilibristică sau avem impresia că niciodată nu ni se va întâmpla așa ceva tocmai nouă.

Felicitări pentru memorie. Și cu ce mă ajută asta acum? În momente ca acesta, atunci când sunt jos, atunci când se aruncă cu pietre? Cine e fără de păcat să arunce primul bolovan! Cine nu s-a împiedicat niciodată să ridice prima piatră! Vorbe grele, tăioase, gesturi aruncate și priviri pline de rea voință, și atâta ură fără noimă, fără nici cea mai mică explicație - toate niște bolovani care mă acoperă de-a valma. Există zile în care mă simt zdrobită. Există dimineți când mă trezesc ca azi. Tot ce vreau în clipele acestea este să-mi trag peste cap plapuma de pietre și să mă afund din nou în somn. Poate voi visa altă lume. Poate voi reuși să fug acolo. Poate mă voi visa altfel și mă voi trezi acel altcineva.

- Auzi, tu în ce crezi?

Acum? În nimic. Ba nu. În viață, așa cum e. În mine, uneori, așa cum sunt. Au încercat să îmi bage pe gât ritualuri, și dogme, și Dumnezeu, și biserică. În fiecare duminică, la oră fixă, când eram mică, mă duceau la slujbă. Mă puneau să mă spovedesc. Tu înțelegi? Dar, ce păcat poate comite un copil de 5 ani? Sau de 6 ani? Ce rău poți face când înveți să scrii primele litere? A... B... C... DE... Iartă-mă, nenea preotule, că am unit literele. Să îți sărut mâna? Doar așa mai am o șansă la a fi salvată?!

- Te-ai înfuriat. Normal. Dar nu știau altfel nici ei. Nimeni nu știa. Aveau nevoie să înțeleagă. Și acela era cel mai simplu și eficient mod, între două bătăi de clopote.

Treaba lor! Nu îi faci asta unui copil. Nu îi umpli capul cu prostii pe care nici măcar nu le înțelege cu adevărat. Îi poți spune povești - orice copil înțelege o poveste bine spusă. Îi poți arăta magia din lume, din fiecare lucru, din oameni. Îi dai libertatea să fie așa cum e. Să fie copil. Poate, cu puțin noroc, va reuși să își păstreze o părticică din acel copil toată viața...

- Ana, tu nu mai crezi în nimic?

Tot acum? Depinde de zi. Dacă mă iei prin surprindere, cred în magia de dincolo de noi, de dincolo de carne sau pământ sau trafic - cred în ceva mai presus și mai frumos decât tot ce putem vedea, atinge sau mirosi. Cred într-o energie care ne unește, aici pe pământ și dincolo de nori. Dar nu mă pune să o numesc Dumnezeu, ortodox sau orice alt Dumnezeu, orice altă religie. Nu mă pune să îi dau un nume sau o reprezentare. Doar știu că există.

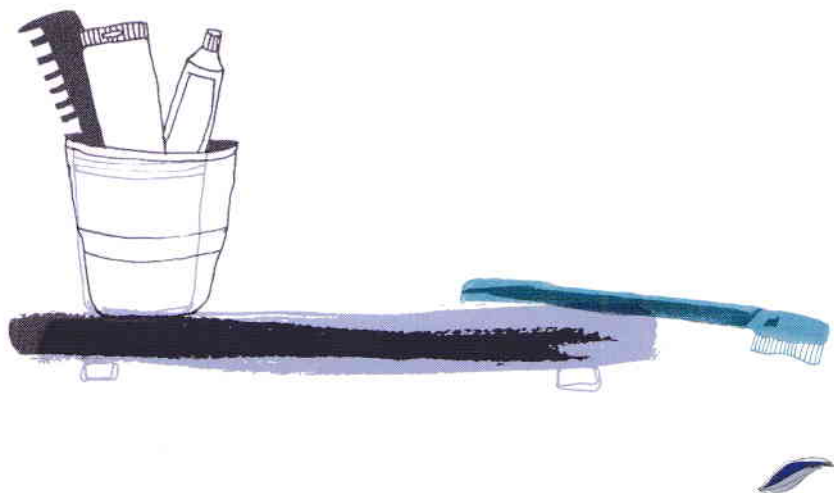
- E de ajuns. E mai mult decât atât. Și acum... e timpul.

Da. E ciudat, nu? Oare, câți oameni vorbesc cu ei înșiși? Dar cu propriile lor frici? Cu temerile lor? Cu panica lor? Cu tremurul acela constant din gânduri, din ființă, din tot ceea ce fac - cu anxietatea lor. Oare, câți oameni și-au botezat propria anxietate? Tu știi, *Nana*?

Ana lăsă să-i cadă periuța de dinți producând un zgomot sec în chiuvetă. Se mai privi o dată fix. Dansase suficient pe fiecare dinte în parte. Dansase suficient pe fiecare gând în parte. Oglinda din fața ei era aburită.

Toată baia era scaldată într-o ceață caldă și umedă. Seamănă cu viața ei. Ceața adolescenței. Nu poate să își imagineze cum va trece această ceață. Dar se va disipa...

*conform studiilor psihologice recente, anxietatea este una dintre cele mai răspândite tulburări în rândul tinerilor de pretutindeni.



EBRIS

We know
books



NIKOLA ARONOVÁ



OANA GHEORGHITĂ

Tine-mă de mână

– Sunt Marius și am 14 ani. Nu mai sunt copil, dar cu toate astea, toată lumea mă privește cu un soi de neîncredere, de parcă aş sta pe un butoi de pulbere, gata să explodeze în orice secundă. De parca sabia lui Damocles atârna deasupra capului meu.

Părinții noștri au fost și ei adolescenți. Adevărat, cândva, demult, dar Dumnezeu, acum parcă au ochelari de cal, parcă au uitat totul sau li s-au spălat creierele.

Ieri, când am ajuns acasă de la școală, mama m-a luat la întrebări: *Ce fac în pauze? Dacă fumez? În ce anturaj am intrat?* Hainele mele miroseau a fum de țigară. A început să-mi vină cu argumente împotriva fumatului și încerca să mă facă să recunosc un lucru pe care nu-l făcusem. I-am spus că un coleg mai mare fumează în pauze, în toaleta școlii. Eu am stat de vorbă cu el și automat hainele mele miroseau a fum. Dar nu m-a crezut. Am asigurat-o că nu aş fuma niciodată, că nu sunt tentat, dar degeaba, în mintea ei eram deja vinovat. A început să plângă, iar eu am plecat furios în camera mea.

Știu că părinții mei îmi vor binele și ar face orice pentru mine, dar aş vrea să aibă mai multă încredere în mine și să nu mai încerce să-mi controleze viața.

– *Ține-mă de mână!* se auzi vocea colegi, care îi zâmbea timid, de pe scaunul din stânga lui.

Sunt Elena și am 13 ani. De cele mai multe ori mă simt singură și neînțeleasă. Sunt fata timidă, care se simte pierdută în grupurile mari de băieți și fete. De multe ori, am senzația că sunt invizibilă. Deși îmi doresc să mă integrez și să fiu și eu la fel ca ceilalți, încrezătoare și fără griji, întotdeauna e ceva care mă oprește, un zid pe care nu reușesc să-l dobor.



Un zid transparent între mine și ceilalți. Câteodată simt că îmi răspund sau îmi adresează câte un salut din milă. Le simt privirile, care uneori par că spun cât sunt de ciudată sau de diferită de lumea lor, de felul în care văd ei viața.

Într-o zi, o colegă de clasă a trecut pe lângă mine, aruncându-mi un zâmbet arogant și fără să-mi adreseze vreun cuvânt. Imediat am auzit-o cum râdea în spatele meu, cu un grup de alte fete, vorbind despre mine și felul meu de-a fi. Râdeau și se amuzau că sunt atât de tăcută și de rușinoasă, incapabilă să mă pot distra așa cum o făceau ele.

Pe deoparte știu că trebuie să-mi accept această personalitate, dar vreau să capăt mai multă încredere în mine, să lupt pentru ceea ce vreau și să nu mă las călcată în picioare.

– *Ține-mă de mână!* se auzi o voce de băiat, care o privi prietenos și o asigură că totul va fi în regulă.

Eu sunt Eduard și am 14 ani. Sunt băiatul considerat cool și oricine vrea să intre în grupul de prieteni în care sunt și eu. Suntem considerați rebelii școlii și trebuie să recunosc că eticheta aceasta mi-a plăcut la început. Dar cu timpul am simțit cum m-am schimbat. Am făcut lucruri de care nu sunt mândru: i-am făcut pe alți colegi să se simtă mici, inferiori față de mine și știu că am procedat greșit. Am vrut să ies în evidență, dar nu neapărat făcând lucruri bune. Nu eram atent la ore și îi distrăgeam și pe colegi. Ca rezultat, am început să iau note proaste, să mi se scadă nota la purtare, iar părinții mei erau chemați des în biroul directorului.

Totul a început să meargă prost și deși prietenii mei erau tot acolo, am simțit dintr-o dată că nu sunt pe calea cea mai bună. M-am simțit pierdut, singur și vinovat.

Acum încerc să mă schimb și să fiu o persoană mai bună.

– *Ține-mă de mână!* se auzi o voce blândă, venind de lângă el.

Eu sunt Medeea și am 12 ani. Unii copii de la școală încă mă privesc ca și cum aș fi o specie diferită și nu tot om. Pentru că sunt de etnie rromă. Mă îmbrac normal, ca ei. Învăț aceleași materii și încerc să o fac cât de bine pot. Dar ei nu văd asemănările dintre noi, nu acceptă anumite diferențe care sunt normale și văd doar culoarea pielii.

M-au etichetat din start. La început nu voia să stea nimeni cu mine în bancă și parcă toți încercau să păstreze distanța, de parcă aș fi fost ciumată. După câteva zile, una dintre fete, care era mai retrasă decât ceilalți, mi-a zâmbit și m-a întrebat dacă vreau să stăm amândouă în bancă. Am fost foarte fericită și am simțit că poate lucrurile se vor îndrepta. Acum suntem cele mai bune prietene.

Eu voi face tot ce pot ca să încerc să schimb mentalități și să-i fac pe oameni să privească în suflet și să nu judece pe nimeni după culoarea pielii. Sper ca și ceilalți să fie deschiși.